

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

MAZELEN

Toneelspel in vier bedrijven

door

Walter van den Broeck

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1993

Nr. 1749

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste VIER tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1989 Toneelfonds J. Janssens/Walter van den Broeck

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Mazelen werd voor het eerst opgevoerd op
21 januari 1971 door het Brussels Kamertoneel.

Personen

NICO : Ronny Waterschoot, *leraar*

ELS : Annelies Vaes, *zijn vrouw*

AD : Johan van Lierde, *kruidenier*

TRUUS : Hadewych van der Straeten, *zijn vrouw*

Regie : Johan van der Bracht

Omstreeks kerstmis. Zeven uur 's avonds. Woonkamer, pseudo-modern gemeubeld. Plastic-kerstboompje met gloeilampjes. Gesloten gordijnen voor het raam in de fond. Links : deur die uitgeeft op gang. Rechts : trap naar de slaapvertrekken. Rechts fond : deur naar de keuken. Naast het raam : ingewikkeld aanbouwmeubel : pick-up, tv enz... Rechts, tegen de trapkast : kast waarboven goudomrande spiegel. Verder : sofa, fauteuils, salontafeltje. Links eethoek.

EERSTE TONEEL

Nico zit op de knieën, voor de kast rechts en tracht zijn buikje weg te rollen m.b.v. een 'roll-mops'.

NICO

Vijf... zes... zeven... pffff.

Laat zich plat op zijn buik vallen en kijkt onder de kast. Ver-rek ! Daar ligt dat kreng !

Graait onder de kast, komt overeind en houdt een postzegel voor zich uit.

Toch niet. Weer een van die zoetwater zegels uit Monaco. Trekt lade open, deponeert zegel erin.

Au !

Wrijft met vertrokken gezicht over zijn buikje.

Het helpt natuurlijk geen bal, maar je hebt toch de indruk dat je er wat aan doet.

Gooit de 'roll-mops' op de sofa. Schijnsel van koplampen op de gordijnen, motorgeronk, metallische geluiden, vuilnisbak of emmer wordt geramd !

Jezus ! Dat ontbrak er nog aan.

Gaat voor de spiegel zijn das knopen. Buitendeur klapt dicht. Els op in regenjas. Blijft in de deuropening staan.

ELS

En als ik jou nog eens vraag wat klipzout op de inrij te strooien, dan hoef je echt niet zo zuinig te zijn ! Ik lazerde natuurlijk tegen de vuilnisbak aan, en zijn linkeroog is nu helemaal blind.

NICO

(schijnbaar kalm) Zijn linkeroog is dus helemaal blind ! Zozo. In elk geval : het is zowat de knapste entree die ik in jaren gezien heb, liefje !

Els wrokkig af. Nico worstelt verder met zijn das. Els komt terug. Zonder regenjas en met een overvolle boodschappentas.

NICO

Zo, ben je daar terug ? Ik dacht dat je 't nog eens ging overdoen !

ELS

Terwijl ze naar de keuken beent.

Ach, vlieg op !

NICO

(roept) Heb je genoeg drank gehaald ?

ELS

(maakt keukengeluiden) Wees maar gerust ! Bier, rode wijn, witte wijn, limonade, cola, spuitwater, whisky, cognac, de hele reutemeteut !

NICO

Zet nou die witte wijn weer niet in de koelkast, wil je ! *(tot zichzelf)* Verdomde das. Anders lukt het me altijd van de eerste keer, en uitgerekend vanavond krijg ik dat se-kreet niet geknoopt.

ELS

Wat ?

NICO

Zet die witte wijn **NAAST** de koelkast ! Je bederft de smaak als je hem te koud maakt. Trouwens, wat moeten we vanavond met die witte wijn ?

ELS

Deuropening keuken.

Wat sta jij nou te emmeren over die witte wijn in de koelkast ! Wie zet nu in hemelsnaam witte wijn in een koelkast ?

NICO

Geeft het op. Rukt zijn das weer los en gooit hem naast de roll-mops op de sofa.

Zeg, zou jij je niet langzamerhand wat gaan optutten ? Het is al halfacht. Over een halfuurtje zijn ze hier. Ik wil niet hebben dat je dan boven nog loopt te klungelen met lipstick en zo. Wees nou eens voor een keer op tijd klaar. En vind jij dat nou een goed idee ? Een wit hemd ? Zou ik niet beter zo'n vakantieflardje aantrekken ? God, wat een bedoening. Als je die lui nou tenminste kende. Aan zo'n brief heb je natuurlijk helemaal niks. Die kunnen ze best hebben gekopieerd uit zo'n 'Hoe schrijf ik keurige brieven'-boekje. Wat doet hij ook weer ? O ja, een KRUI-

DENIER. God nog aan toe. Hopelijk zit hij niet de hele avond te zeiken over B.T.W. en belastingontduiking of zo.

ELS

Bergt roll-mops en das in de grote kast fond.

Sta nou toch eens heel even stil. Je lijkt wel een dieren-tuinijsbeer.

NICO

Een wat ?

ELS

Een dierentuinijsbeer !

NICO

Wat heb ik nou aan mijn fiets hangen ? Een dierentuinijsbeer ?

ELS

Ja. Zo eentje die de hele tijd met zijn kop heen en weer loopt te zwaaien.

NICO

Ach wat ver-schrik-ke-lijk intelligent, zeg ! Zeg me liever of ik dit keurige, witte hemd aanhoud, of mezelf beter in wat anders hijs. Ik weet het niet meer, hoor !

ELS

Poe ! En JIJ hebt MIJ weken op voorhand gezegd dat ik me nergens nerveus om hoefde te maken ! Dat witte hemd staat je best aardig. Maar mijn mening kan je natuurlijk gestolen worden, niet ? Jij bent heel hard bezig je in te beelden wat ZIJ al dan niet jofel zou kunnen vinden.

NICO

Misschien zou ik dat knalrode shirtje kunnen aantrekken...

ELS

(giechelt) Kom nou !

NICO

Wat, kom nou ? Begin me niet te koejoneren, hoor ! Ik waarschuw je, ik wil het vanavond niet hebben. Zo ben jij nu eenmaal. Veertien dagen geleden stond jij daar ook te 'kom-nou'-en, toen ik je die advertentie voorlas en zei, dat we daar best eens op konden antwoorden. Maar wat later zag je er wel wat in. 's Anderendaags vond je 't alweer een belachelijk idee, en als ik dan weer met je ge-

praat had, dan vond je 't opnieuw een leuk idee. Laat het nou in vredesnaam uit wezen. Ik weet echt niet meer wat ik aan je heb. Nu eens koud, dan weer warm. Dat houdt geen mens uit. En ik trek dat knalrode hemd aan !
Loopt de trap op.

ELS

Laat zich op de sofa vallen.

Je hebt gelijk. Jij hebt trouwens altijd gelijk.

Voelt met haar hand tussen rugleuning en zitting.

En ik vind alweer een postzegel ! Zo'n echt oud Engels verloederd vodje van one penny. Hoe kan iemand zich de moeite getroosten zulke ouderwetse, vieze druksels te verzamelen ? Bah ! Misschien had de vent die eraan gelikt heeft wel tyfus of cholera. Wie weet.

Frommelt de postzegel tot een bolletje en mikt hem naar de vaas op de kast. Telefoon rinkelt.

NICO

Van boven.

De telefooooooonnn !!!

ELS

Neemt op.

Hallo ! Dag mams ! Neen, nog niet, maar we zijn zo weg, hoor. Het wordt de hoogste tijd. Nico trekt net een schoon hemd aan. Wat zeg je ? Onderaan, mams, helemaal onderaan in de tas. Zo'n lichtgroen doosje. Er zitten er nog twee in. Vanavond mag hij er nog een hebben. Nou ja, dat heb je toch nog al gedaan, niet ? Zeg maar tegen paps dat hij hem wat moet afleiden als je 't doet. Vooral niet nerveus worden, want dan lukt het niet.
JA MAMS. God, indien het niet zo erg belangrijk was voor Nico, dan zouden we er niet eens aan denken, dat is toch klaar. We zijn ten slotte toch geen... Goed. Tot morgenochtend. Dag mams. Da-ag.

Pols tegen voorhoofd. Laat zich weer op de sofa vallen.

NICO

Stormt de trap af. Rood overhemd.

Toch geen brokken met hun wagen ? Kunnen ze 't vinden denk je ? Of komen ze helemaal niet ? Dat zou...

5

ELS

Ze komen wèl ! Maak je maar niet ongerust.

NICO

Liefje, wat een toon. Wat scheelt er ?

ELS

Ach, dat komt door de zenuwen. Let er maar niet op. Is er nog wat in de Valium-bokaal ?

NICO

De zenuwen, de zenuwen. Ik heb je toch gezegd, neen, ik heb het je bijna in je hersens gehamerd dat er helemaal geen reden toe is je nerveus te maken. *(tot zichzelf)* Tja, loop ik hier wat te prediken ! Ik ril zelf als een espeblad. *Gaat naast haar zitten.*

Kom, laten we nou maar eens heel even uitblazen. Zo dadelijk nemen we allebei wat uit de bokaal en dan komt het allemaal wel voor mekaar. Wie was er aan de telefoon ?

ELS

Mams.

NICO

God, je hebt toch niets vergeten hoop ik ? Zijn schoentjes ? Zijn pantoffeltjes ? Schoon ondergoed ?

ELS

Neen. Ik had het vanmiddag al in de gaten. Zijn oogjes leken te zwemmen in de tranen. En daarnet, in de auto, zat hij te rillen.

NICO

Je hebt hem toch warm ingeduffeld ? Je hebt hem toch in een deken gewikkeld, zoals ik je gezegd had te doen, niet ?

ELS

Natuurlijk heb ik dat gedaan. Maar, gut, jij hebt natuurlijk makkelijk praten. Jij zegt : Els, het is tijd, breng Kareltje naar zijn oma, en voor jou is de kous dan af. Maar ik kan zijn bagage maken en hem met de wagen over die beijzeldeweg naar mams brengen. Daar moet ik dan nog eens horen dat het eigenlijk niet verantwoord is een kind met koorts aan zijn grootouders toe te vertrouwen, dat ik jou best alleen naar die vergadering kan laten gaan en zelf op Kareltje kan passen. Dan moet ik haar nog eens uitleggen

welke medicijnen hij nog moet hebben voor hij naar bed gaat, enzovoorts, enzovoorts, enzovoorts. Weet je dat ik me heel ellendig voelde toen ik weer door de voorruit van de auto zat te turen? Ik dacht: eigenlijk heeft ze gelijk. Ik voelde me opeens erg schuldig. Temeer omdat dat van die vergadering toch maar een smoesje is.

NICO

Goed. Laten we 't daar in godsnaam niet meer over hebben.

ELS

En dan rijd ik die vuilnisbak en die koplamp nog in de vernieling.

NICO

Ach, maak je daar maar geen zorgen om. Er zullen langer vuilnisbakken en koplampen zijn dan mensen. Geloof me. *Nico gaat plots op zijn buik liggen en kijkt onder de tafel. Dan komt hij weer overeind en gaat weer naast haar zitten.*

Au!

Wrijft over zijn buik.

Vind je niet dat hij al wat minder bol staat?

ELS

(in gepeins verzonken) Hm.

NICO

Ik geloof waarachtig dat het helpt. Weet je dat Snellings-turnen me vertelde dat het zowat de zwaarste buikspieroefening is die er bestaat? Snellings zelf is een getraind man, maar toen hij het op een avond twintigmaal had gedaan, moest zijn vrouw hem 's anderendaags uit het bed hypnotiseren, bij manier van spreken.

ELS

Hm.

NICO

Zal ik je een glaasje inschenken? Om in de 'mood' te komen? Hm? Zeg. Poes. Hm?

ELS

Nee, laat maar. Ik vrees maar dat... als ze over een half uur niet hier zijn, dan kunnen we er van op aan dat ze helemaal niet komen opdagen. In hun brief staat duidelijk

7

dat ze **STIPT** om acht uur zouden arriveren. Als het vijf over acht wordt begin ik me natuurlijk op te vreten. Je kent me.

NICO

Jij alleen.

Staat recht, gaat een rood doekje over de lampekap hangen.

ELS

En Karelletje die nog altijd koorts heeft...

NICO

Jaja, natuurlijk. Je weet hoe dat gaat. Zo hebben ze koorts, en zo is ze weer verdwenen. Wel, wat zeg je ervan?

Wijst naar het rode licht.

ELS

Net een bordeel.

NICO

Wat?

ELS

Net een bordeel! Ben je nou helemaal krankjorum? Doe dat malle doekje maar gauw weer weg. Die mensen zullen nog denken dat we op ons achterhoofd gevallen zijn.

NICO

Wat vind jij daar nou toch zo bordeel-achtig aan? Trouwens, eigenlijk... eigenlijk wordt het hier straks wel een soort bordeel, niet? *(zenuwlachje)*

ELS

Hèhè!

NICO

ELS GODVERDOMME JE PROBEERT MIJN AVOND TE BEDERVEN!

ELS

Ach man, heb jij nou echt niks anders te doen dan overal doekjes overheen te hangen? Je zou beter dat weerbarstige rolluik in de keuken neerlaten, anders hangt die hufter van hiernaast vannacht nog met zijn veldkijker uit zijn raam. En de platen? Heb je de platen al uitgezocht? Moet ik dan aan alles denken? Jij loopt hier maar een grote bek op te zetten, maar je hebt nog geen bal uitgevoerd. Ik

mag natuurlijk de vervelendste karweitjes opknappen. Jij trekt je rooie hemd aan en ik mag Karelkje wegvoeren, boodschappen doen en... Jezus ! De kip !
Veert recht en loopt naar de keuken. Gesis, keukengeluiden.

NICO

Neeeeee ! Niet alweer van dat zwartgeblakerde pluimvee asjeblijft ! Niet vanavond ! Els, zeg dat het niet waar is !

ELS

Off.

Hou je hemd maar aan. Ze ziet er nog gezond uit, maar het was wel even reppen geblazen !

NICO

Gelukkig !

Neemt het rode doekje weg, wil het in zijn zak steken, doch legt het vastbesloten terug over de lampekap. Gaat naar de pick-up, scharrelt wat in platen.

ELS

Op. Aan een vinger zuigend.

Oef ! Die is gered. Nou maar snel de bokaal.

Kast open : rechts, neemt grote bokaal Valium, slikt een tabletje.

NICO

Blijf nou niet rondhangen hier. Spring in je andere jurk en smeer wat troep op je gezicht.

ELS

Sofa.

Nog even. Nog even de benen strekken, de ogen sluiten en alles wordt als een reuzegrote teddybeer.

NICO

Nou toe dan, vijf minuutjes, maar dan moet je er echt wat spoed achter zetten.

ELS

Gelukkig is hij niet lelijk.

NICO

Hm.

ELS

Ik bedoel : hij is niet bepaald een adonis met dat malle

briljetje van hem, maar af-sto-te-lijk kan je hem ook niet noemen.

NICO

Dan had de hele zaak toch geen doorgang gevonden.

ELS

Neen ?

NICO

Neen. Ben je gek. Ik stuur toch geen baviaan op mijn eigen vrouw af.

ELS

Ach, dat zeg je maar. Als zij wat minder hip was geweest dan zou je wel met een of ander smoesje uit de hoek zijn gekomen om de hele zaak te saboteren. Ik ken je toch.

NICO

Hip hip hip. Ze lijkt best aardig. Maar zoououououou...

ELS

Zoououououou. Geen smoesjes, mannetje. Zij is een rasechte sex-bom. Neem dat maar van me aan. Maar dat wist jij natuurlijk al lang.

NICO

Meen je ?

ELS

Op de foto toch. Hun brief was trouwens ook niet onaardig. Hoe groot was hij weer ?

NICO

(mimeert : ik weet het niet) Waar is de brief ?

ELS

Naast de T.V. Ik heb hem de afgelopen twee dagen minstens vijftien maal gelezen.

NICO

Zoekt de brief, komt weer naast haar zitten.

Eens kijken. Geachte... nenenenenenenene... een meter zeventig.

ELS

Dat is niet erg groot, hè ? Hoe groot ben jij ?

NICO

Hoe groot ben ik ? En dat durf je te vragen ? Na al die jaren ? Begrijp je 't nu ? Zie je 't nou zelf ? O, maar ik

was een doodgewone geile smeerlap die eens wat nieuw vlees in de kuip wilde hebben, en al dat gemeier over huwelijksmoeheid enzovoorts, diende alleen maar om het hele geval een twijfelachtig moralistisch vernisje te geven. Weet je, weet je dat je mij bijna met een lel van een schuldgevoel uit wandelen had gestuurd? Diezelfde avond nog zat ik op het W.C. te denken: zij kan best gelijk hebben. Ze HEEFT gelijk. Eigenlijk geloof ik al die onzin over 'de maatschappij van morgen' en 'de nieuwe mens' zelf niet eens. Eigenlijk wil ik niets anders dan gewoon met een of ander knap grietje onder de wol kruipen, zonder al te veel narigheid te krijgen. Bijna. Bijna ja.

ELS

En wat heeft jou dan weer opnieuw doen geloven in die 'maatschappij van morgen' en in die 'nieuwe mens'? Vrij Nederland?

NICO

Neen, zo'n walgelijke rotopmerking als die van daarnet, verdomme.

ELS

Walgelijke rotopmerking? Wat heb ik gezegd? Jezus, wat heb ik gezegd?

NICO

Je vroeg: hoe groot ben jij eigenlijk? Neen, natuurlijk, je bedoelde er helemaal niets mee. Je vroeg gewoon: hoe groot ben jij eigenlijk? Maar besef je dan niet dat zo'n vraag mij voor tweehonderd procent gelijk geeft als ik beweer dat we 't allebei nodig hebben?

ELS

Jongen, mijn jongen, heb jij een stel longen, zeg! Hou nou op. Je hebt gelijk. Jij hebt trouwens altijd gelijk.

NICO

Loopt driftig naar de keuken. Rolluik neer. Komt terug, gaat weer op zijn buik liggen en kijkt onder de grote aanbouwkast.

ELS

Toch ben ik niet gerust. Zijn ogen traanden voortdurend. *Kijkt op hem neer.*

Hoe groot ben je eigenlijk ? EN BEGIN NIET OPNIEUW TE PREKEN ALSJEBLIEFT. GEEF MIJN VALIUM OOK EEN KANSJE !

NICO

Overeind. Theatraal kalm vóór haar, buigt, glimlacht, dan onverwacht.

EEN METER ZEVENENZEVENTIG !

ELS

Wat ? Een meter zevenenzeventig ? God, 't is waar. Ik heb het altijd geweten. Een meter zevenenzeventig. Jezus, dan is... dan is die jongen hooguit een halfwas kabouter !

NICO

Nou en ? Napoleon was een kabouter, Hitler was een kabouter, Ghandi was een kabouter !

ELS

Ja, en die mag jij voor mijn part allemaal in de tuin zetten !

NICO

Wat heeft dat er nou mee te maken ? Die man is best aardig. Hij is een kruidenier. Hij heeft een intelligent gezicht.

Neemt de foto als wil hij er zichzelf van overtuigen.

Die bril geeft hem zelfs iets gedistingeerds, vind ik. Geen braneschopper. Een degelijk middenstander kortom.

ELS

Hoe heet zij eigenlijk ?

NICO

(verveeld) Truus.

ELS

(proestend, zichzelf onmiddellijk corrigerend) Nou ja, Truus, Adelaïde, Rozemarijn, wat geeft het ten slotte ? Ik wil alleen maar dat jij HEM niet loopt te koejoneren als hij jou niet in de smaak valt. Want daar ben jij natuurlijk toe in staat. Het liefst zou je willen dat zij er als Raquel Welch uitziet en dat hij er als een stapel krantenpapier bij staat.

NICO

Ach, mens...

Naar de lampekop. Neemt doekje weg.

Eigenlijk heb je gelijk. We moeten het er nu ook niet te dik opleggen. We moeten deze avond als het ware 'organisch' laten groeien.

ELS

'Organisch,' zeg dat wel.

NICO

We mogen niets forceren. Stel dat 't ze tegenvalt en ze gaan kletsen. We waren eens op een keer bij die en die op bezoek. Mensen wat een overjaars theaterdekor. Walgelijk. We moeten ook maar oppassen met de muziek. Niet onmiddellijk het kleffe gedoe, bedoel ik. Iets neutraals om mee te beginnen. Zachtjes aan, dan breekt het lijntje niet, dat is de beste politiek. Hoop ik.

ELS

Het kunnen best mazelen zijn. De kleuterschool is ook niet je dat. Ze mankeren helemaal niets tot ze naar de kleuterschool gaan en dan begint de ellende. Dat komt doordat die lekkere fröbelonderwijzeressen meer tijd besteden aan roddelen en kletsen dan aan de verzorging en de opvoeding van de kleuters zelf. Ik ben niet gerust. Mams deed ook al zo raar. En die heeft toch zes kinderen grootgebracht. Zo iemand breng je normaal toch niet van de kook met een drupneus. Ik bedoel maar: een griepje of zo, daar raakt zij helemaal niet van in paniek.

NICO

Je mams wordt oud, en oude mensen hebben alle redenen om bang te zijn voor ziekten. Maar laten we daar nou over ophouden, hé? Schat? Karelkje is in goede handen. Als het erger wordt, dan weet je mams wel raad. Geloof me nu maar.

ELS

Vist een T.V.-blad vanonder het tafeltje.

Is er wat op de T.V. vanavond?

NICO

Wat? Zeg, ben jij nou helemaal...

ELS

(lacht) Welnee, gekkie. Dacht jij nou dat ik de T.V. zou aanzetten vanavond?